

Závislost na benzodiazepínech u pacientů na substituční léčbě

Hrnčiarová, J., Weissová, L., Vránová, J., Němcová,
L.,

AT ambulance Psychiatrické kliniky v
Hradci Králové

Substituční program AT ambulance PK FN Hradec Králové

- Metadonová substituce 9 pac. 6M+ 3Ž
- Dávky 190mg/38 ml - 10 mg/2 ml,
průměrně 50-75 mg/10-15 ml

- Buprenorfinová substituce 7 pac. M
- Dávky 16 mg -1,75 mg/d, prům. 2-8 mg/d

- 3 z nich navíc závislost na benzodiazepínech -
2 metadon / 1buprenorfin

- Abstinance od jiných NL monitorována víceparam.
tox.testy METAMF, AMF, THC, BZD

Proč netolerujeme užívání bzd ?

- Špatné zkušenosti
- Nelze verifikovat dodržení ordinované dávky – téměř všichni z nastavených pacientů navyšují
- Na substituci by mohla být kompenzovaná závislost na opiátech – kompenzaci narušuje aktivní závislost na bzd
  - subjektivní nespokojenost trvá
  - porušování režimu opiátové substituce bzd a jinými NL;
  - rádi by vysnižovali substituci, neumí si představit vysnižovat bzd
  - v důsledku vede k navyšování dávky subst.opiátu v čase a to bez subj. pocitu zlepšení stavu
  - v čase svévolně navyšují dávku bzd

Kazuistika 1 – Milan 37 I.

- Rodiče vyššího věku (roč.1946 a 1949), 2 starší sestry. Otec alkoholik, třískal jej za maličkosti, s matkou závislý vztah.
- V dětství enuréza do 14 let, neurotické příznaky (sociálněfobické, agorafobické)
- Vyučený, svobodný, bezdětný
- Od 16 let víkendově ebriety, pak zapíjel nepříjemné stavy po drogách nebo pil při nedostatku drog
- Pervitin v 20 letech asi rok, od 20 let užívá opiáty (heroin 1-2 g/d.i.v., v sezoně makovice)

Kazuistika 1 – Milan 37 I.

- Odvykací léčba 2000, 2004, 2005/6, 2006/7
- 2005 záchyt hepatitidy C
- Od r. 2005-9 v subst. programu u nás s dg. závislost na opiátech, abúzus stimulancí, THC, bzd
- buprenorfin 8-24 mg/d, clonazepam 1,5-2 mg/d, paroxetin, promethazin, CHPTX
- 2008 převeden na metadon 20-130 mg, testován i na bzd – většinou pozit, záchyt metamf, THC, alkoholu
- 2009 snaha snižovat amb. metadon a bzd na žádost pac., Rp na 1-2 tbl. clonazepamu při neklidu, neznámo kolik užíval reálně
- 23.2.2009 na žádost pac. převeden do jiného subst.programu na dávce metadonu 32 mg/d., clonazepam oficiálně ordinovaný 1 mg/d.

Kazuistika 1 – Milan 37 I.

- Ze subst. programu vyloučen – naléhavý na navyšování dávek metadonu, při nevyhovění vztahovačný, verbálně a vůči věcem agresivní
- 8.12.2015 se vrací do subst. programu k nám, poslední metadon 190 mg/38 ml, Rivotril 1 mg/d, mirtazapin 30 mg/d.
- Subj. přiznává Rivotril dvojnásobnou dávku, užívá pravidelně 10 let, při pokusu o vynechání abstinenční příznaky. Užívá i Tramal na bolesti.
- Naše podmínka vysazení Rivotrilu, souhlasí. Domluven postup amb.vysazování.
- Nastaven na Buronil, Atarax, buspiron nevyhovoval
- Rivotril naposledy 21.12.2015, užívá Atarax fakultativně, nadále mirtazapin 30 mg/n, nově pregabalin 150 mg/d., metadon stejná dávka

Kazuistika 1 – Milan 37 I.

- Od zač. února 2016 subj. lépe, zmírňování abst. sy, obj. již dříve projasnění, normální PMT, pohotový v reakcích, bez dysartrie
- Koncem února subj. již bez abst. příznaků, trvá DPN. V práci nespokojen, chce si najít jinou, pro soc.fobické příznaky se nedostavil na pohovory.
- Poslední kontrola 3.5.16 – byl na pohovoru, byl vybrán, bojí se zda kvůli metadonu projde vstupní lék. prohlídkou – vydána zpráva s informací o subst. léčbě. Má i jiné nabídky, spokojen, usměvavý, bez úzkostí.
- Na přání pac. plánem snižování metadonu á 1 mg/1-2 měsíce

Kazuistika 2 – Dalibor. 28 I.

- Otec alkoholik, jeden z bratrů pervitin a THC
- V našem subst. programu 2008-11
- zneužívá makovice, Subutex a metadon ileg.,
neurolog 1-2 mg/d.
- nastaven na Suboxone 2-6 mg/d.
- 2009 detox na PK + LNN Nechanice -3 dny
- Asi od 12ti let alkohol téměř denně nějaké pivo.
2001 začal kouřit trávu. V 2003 Tramaly 150-300
mg/d. V sezoně sbíral makovice a užíval odvary,
zásoby vydržely skoro do Vánoc, pak nějak
přeabstákoval, pil a užíval léky. Subutex si půl
roku píchal do žíly 3xdenně á 2 mg v r. 2008,
také metadon, Pervitin měl tak 1x za půl roku.
Zvyšoval dávky ordinovaného Neurologu, běžně bral
2-3 mg, někdy vzal i 10 tbl. najednou.

Kazuistika 2 – Dalibor. 28 I.

- Od 2009 nastaven na metadon 20-60 mg/d
- Průběžně porušuje režim: THC, morfin, od konce 2010 i bzd, přiznává i 50 mg diazepam/d. Opakovaně vpichy nad žilami.
- Ve spolupráci s matkou domluveno podávání metadonu matkou
- Výdeje u nás 2x týdně
- Nastavena na mirtazapin 30 mg/d, CHLPTX
- Matka kryje porušování režimu, snaží se syna udržet v substituční léčbě
- 26.5.2011 vyloučen ze subst.programu, detox odmítl proti negat. reverzu

Kazuistika 2 – Dalibor. 28 I.

- Bez informací o pac.
- 22.1.2013 střelné poranění hlavy v suic.úmyslu
- řetězec hospitalizací – neurochir, chir., rehabilit., psychiatrická 2-4/2013 s dg.:

Polymorf.toxikomanie - opium, buprenorphin, tramadol, THC, anxiolytika (clonazepam, diazepam...), při nedostupnosti drog abúzus alkoholu, v úvodu odvykací stav po benzodiazepinech

Devastující střelné poranění hlavy dne 22.1.2012 v suicidálním pokusu

- vstřel pod bradou skrze dutinu ústní rostrálně, výstřel frontálně vlevo

- dle CT komunikující poranění - průstřel baze přední jámy vlevo s výstřelem F-polárně, s pneumokraniem a malým SAK

Arteficiální koma s UPV 22.1.-1.2.2013

Komplikace – iatrogenní pneumothorax, MRSA, klostridiová kolitida

Kazuistika – Dalibor 28 I.

Upřesnil anamnézu zneužívání návyk.látek i do minulosti:

V r. 2003 začal brát opium a další opiáty, kodein, Tramaly, píchal si opium, vařil si odvar z makovic a pil ho 10 let. Subutex si píchal. Několikrát měl heroin. Bral si Tramal 150-300 mg denně, dřív mnohem víc.

10 let nadužíval Rivotril v dávce 20 mg/d, dále diazepam, jiné léky poslední dobou ne.

Abúzus alkoholu v případě nedostatku drog.

Kazuistika 2 – Dalibor. 28 I.

- Z psychiatrické kliniky propuštěn do domácí péče
- Odmítl střednědobou ústavní léčbu
- Naléhal na zařazení do substituční léčby – nevyhověno, není schopen dodržovat její režim
- Dále nemáme informace

Kazuistika 3 - Josef 46 I.

- PA od r. 1986 pro úzkostné a somatoformní potíže
- Od r. 2002 užívá tramal 5 tbl./d., začal ve VTOS, při snaze snížit abst. sy, dále předepisoval PL
- 2007 detox v PL Havl.Brod, poté LNN Nechanice s dg. závislost na tramadolu.
- Od r. 2007 naše AT amb., pokus amb. vysnižovat neúspěšný, sám navyšoval
- 9/2007 v pohot.PA přijat k ak.psych.hosp. pro abst.sy, přiznal 20 tbl. Tramalu, i bzd, po 2 dnech prop. do amb.léčby

Kazuistika 3 - Josef 46 I.

- Poté dochází do AT amb., ord. neopiátová analgetika a clonazepam 0,5 mg/d.
- Do měsíce znova na tramalu, užívá 15-20 tbl.á 50 mg, doporučenou detoxifikaci pod různými záminkami odsouvá.
- Po přerušení kontaktu přichází v 9/2008 na dávce 35 tbl. Na několik objednaných termínů detoxifikace nenastoupil.
- 10/2008 týden detox ve VFN Praha

Kazuistika 3 - Josef 46 l.

- Po návratu se dožaduje substituční léčby , nastaven na Suboxone 12 mg/d, nemá peníze,
- 4/2009 přestaven na metadon, max. 75 mg/d
- Rivotril předepisován přesný počet tbl., ½-1 tbl. á 0,5 při úzkosti
- Předpis domluven s PL, pouze od nás
- Pac. nespokojený, agresivní, naléhavý na navyšování dávky substituce
- Jinou medikaci s anxiolyt. účinky odmítá, neužívá

Kazuistika 3 - Josef 46 I.

- Pokaždé bzd pozit, z domu referovány poruchy chování
- Často dochází k PL k aplikaci Apaurinu při panických atakách
- V čase vzestup intenzity úzkostné symptomatky
- Několik let sděluje plán nastoupit detox, odkládá kvůli „neodkladným“ rodinným povinnostem, které do další návštěv zapomíná a nabízí nové
- V 3/2015 napadl úřednici, má přestupkové řízení

Kazuistika 3 - Josef 46 I.

- V té souvislosti užší spolupráce s PL:
- Eskalace agresivity, vyhrožuje lékařům, zastupitelům města, PCR
- Odmítám všemi psych.zařízeními v okolí
- Je nebezpečný okolí, také ST pokusy v zkratkovitém jednání
- Na metad.programu agresivita dle PL klesla, dříve opakovaně nepodm. trestán
- Je tíživá soc. situace, manželka ment.retardovaná, 4 děti těžko zvladatelné, syn také MR, trvají dluhy z dob nakupování tramadolu...
- vychází najevo paralel.předepisování Rivotrilu PL, aplikace Apaurinu u PL. Denně užívá min.1,5 mg Rivotrilu, 1x týdně u PL nebo pohotovosti 10 mg diazepamu
- PL apeluje na udržení pac. v susbt. programu

Kazuistika 3 - Josef 46 I.

- Pac. dostal ultimátum objednat se k ústavní detoxifikaci od clonazepamu, v tom případě bude ponechán v opiátové substituci
- 5/2015 detox v LNN Nechanice s dg. závislost na clonazepamu a tramadolu, GAD s pan. ataky. Přítomny hypochondrické obavy, somatizovaná anxieta.
- Při kontrole v subst. amb. pozit. BZD, proto musí dle domluvy nastoupit detox v Apolináři.

Kazuistika 3 - Josef 46 I.

- 6/2015 10 dní hosp. v Apolináři, vysazen clonazepam, nastaven na sertralin, quetiapin, buspiron, Mg. Metadon ponechán, dávka 52,5 mg/d.
- Subj. si pochvaluje detox i jak se po vysazení cítí. Žádá amb. vysnižování metadonu k vysazení
- Schopen práce, opakovaně brigády, zakrátko pro bolesti páteře přerušuje...
- Od detoxu bez poruch chování, slušný, i v domácím prostředí, PL jej chválí, BZD vždy negat. á 1 týden.
- Několikrát pan.ataka, po úpravě dávek medikace min. cca. 3 měsíce bez pan.atak – nereferuje, nebyl ošetřen
- KO 3.5.16: metadon 44 mg, musí být usměrňován abychom nesnižovali příliš rychle. Medikace sertralin 100 mg/d, buspiron 30 mg/d, quetiapin sám vysadil, pregabalin odmítá.

Kazuistika 4 - Julek 37 I.

- 1998 detox v LNN Nechanice s dg. závislost na heroinu a THC, abúzus alkoholu
- Doléčování v naší AT amb., neabstinoval, zařazen do subst. programu (Temgesic), pomocná Th diazepam, Rohypnol, od té doby ordinován
- Od r. 2000 metadon max. 100 mg/d, bez systematické abstinence
- Léčba 2003 v LNN Nechanice – upřesňuje údaje – od 13 let bzd a THC, od 15 let heroin, k němu nebral léky, k metadonu užívá Neurol nárazově, i 60 tbl.za víkend. V té době 9-10 piv/d, do piva rohypnoly, denně neurol.

Kazuistika 4 - Julek 37 I.

- Neabstinuje, pozit. bzd, alkohol
- Na své přání vysnižoval ambulantně metadon, od 4/2007 neužíval, nedocházel.
- 10/2008 znovu navázal kontakt – užívá ileg. Subutex
- Nasteven na substituci bupronorfinem max.6 mg/d, medik. Citalopram 20 mg, Prothiaden 50-75 mg/d, Atarax fakultat.
- Bzd pokaždé pozit.
- 2010 domluva kontrolovaného užívání bzd: Neurol 1 mg/d. Sám chtěl vysadit, lék vyhodil, na 3.den si pro abst. sy. sehnal

Kazuistika 4 - Julek 37 I.

- Povedlo se mu snížit na $\frac{3}{4}$ mg/d (2010)
- Pracuje dlouhodobě v jednom zaměstnání jako stavební dělník
- Chce vysadit, hosp. si z práce nemůže dovolit, snižuje ambulatně
- KO 19.4.16: Subutex 1,5 mg/d., Neurol $\frac{3}{4}$ mg/d.
- Nemáme obj. údaje, kontroly á 6 týdnů, zdá se že funguje, netlačíme na úplné vysazení.

Závěr a diskuse

- Přítomná závislost na bzd komplikuje spolupráci v subst.léčbě i její úspěšnost
- Po kompenzaci opiátové závislosti na substituční léčbě se zvýrazní příznaky závislosti na bzd
- Subj. pacienty je závislost na bzd vnímána jako těžší, lehčí je pro ně snižovat substituci než bzd
- Obj. snahu o vysnižování bzd doprovází závažnější a hůř zvládaná abstinенční symptomatika
- Komplikuje preexistující struktura osobnosti
- Bezpečná anxiolyt. medikace: buspiron 30-40 mg, hydroxyzin, quetiapin, SSRI, pregabalin cca.300 mg

Děkuji za pozornost

Kontakty:

AT a substit. amb.: 495 83 2221

Objednání do LNN: 495 83 3232